

Handläggare
Mikael Åhman
Gatu-, park- och griftegårdschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen
0140-683 24

Mottagare
Teknik- och griftegårdsnämnden

mikael.ahman@tranas.se

Motion från Miljöpartiet om trafiken på Storgatan och en omställningspott

Förvaltningens förslag till beslut

- att** teknik- och griftegårdsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå den del av motionen som berör införande av parkeringsavgifter på Storgatan. Detta med motiveringen att andra styrmedel, såsom kortare tidsreglering för parkeringsplatserna på Storgatan, kan bidra till positiva klimateffekter utan att handeln i Tranås påverkas negativt.
- att** teknik- och griftegårdsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå den del av motionen som berör att pengarna från parkeringsavgifter skulle gå till en omställningspott från vilken kommunens verksamheter kan åska medel för projekt som kan förverkliga Tranås kommuns strategier för ekologisk och social hållbarhet. Detta med motiveringen att syftet med avgiftsparkering inte får vara något annat än att reglera parkeringsutbudet.
- att** teknik- och griftegårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda om kortare tidsreglering för parkeringsplatserna i Tranås centrum ska tillämpas och sedan återrapportera till nämnden vad som framkommit.

Sammanfattning

Den 13 oktober 2023 inkom en motion till kommunfullmäktige, från Miljöpartiet, gällande trafiken på Storgatan och en omställningspott. Beslut fattades av kommunfullmäktige den 16 oktober 2023 att remittera motionen till teknik- och griftegårdsnämnden för yttrande. Förvaltningen fick i uppdrag att utreda motionen av teknik- och griftegårdsnämnden den 20 november 2023.

Motionären vill att Tranås kommun inför parkeringsavgifter på Storgatan och att pengarna från parkeringsavgifterna går till en omställningspott, från vilken kommunens verksamheter kan åska medel för projekt som kan förverkliga kommunens strategier för ekologisk och social hållbarhet.

Gatuenheten, som ansvarar för Tranås kommuns parkeringsfrågor, har på uppdrag av teknik- och griftegårdsnämnden utrett frågan samt inhämtat ett

yttrande från Tranås United. Utredningen och yttrandet har sammanställts i detta utlåtande och lämnas nu till teknik- och griftegårdsnämnden.

Beskrivning av ärendet

En motion från Miljöpartiet gällande trafiken på Storgatan och en omställningspott, lämnades till kommunfullmäktige de 13 oktober 2023. Kommunfullmäktige beslutade den 16 oktober 2023 att remittera motionen till teknik- och griftegårdsnämnden för yttrande.

Enligt motionen vill Matilda Forsärla (MP) få till en omställning till hållbara transporter genom att underlätta för cyklister och fotgängare samt försvåra för bilismen. Forsärla (MP) anser att en del i omställningen till hållbara transporter är att återinföra parkeringsavgifterna på Storgatan. På kommunfullmäktiges sammanträde den 16 oktober 2023 yrkade därför Forsärla (MP):

- att Tranås kommun inför parkeringsavgifter på Storgatan.
- att pengarna från parkeringsavgifterna går till en omställningspott från vilken kommunens verksamheter kan äska medel för projekt som kan förverkliga våra strategier för ekologisk och social hållbarhet.

Teknik- och griftegårdsnämnden beslutade den 20 november 2023 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda motionen gällande trafiken på Storgatan och en omställningspott.

Vägledande dokument - föreskrifter, strategi och norm

Teknik- och griftegårdsnämnden är via reglemente från kommunfullmäktige utsedd till kommunens trafiknämnd. Samhällsbyggnadsförvaltningens gatuenhet är därför ansvarig för kommunens parkeringsfrågor på allmän platsmark, vilket innefattar Storgatan. Parkeringen regleras med lokala trafikföreskrifter och det finns även två beslutade strategier gällande parkeringsrelaterade frågor att förhålla sig till. Dessa är *STR-15019 Parkeringsstrategi Tranås kommun* och *STR-15046 Parkeringsnorm Tranås kommun*. Strategierna togs fram för att vara ett stöd till kommunen i sitt arbete med att efterleva sina mål och strategier om tillväxt och hållbar utveckling. Dessa huvudstrategier har konkretiserats till ett antal olika punkter, varav en av dessa punkter är ett ökat samarbete mellan kommunen och näringslivet. Av den anledningen och för att parkeringsfrågan berör näringslivet i Tranås kommun har gatuenheten inhämtat ett yttrande från Tranås United.

Tranås Uniteds yttrande gällande parkering i stadskärnan

Förvaltningen kontaktade Tranås United den 14 februari och efterfrågade ett yttrande från Tranås United och ett yttrande inkom den 19 februari. I yttrandet hänvisar Tranås United till den studie som genomfördes år 2022 av Johan

Anselmsson, professor i företagsekonomi och marknadsföring på Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Studien i Tranås bestod av fysiska besök i butiker, intervjuer med ansvariga på kommunen, sekundärdataundersökning från tidigare analyser och rapporter samt enkätundersökning via 335 webbintervjuer med slumpvis utvalda Tranåsbor samt boende i grannkommuner.

Resultatet från studien analyserades av professor Anselmsson för att få en nulägesanalys (år 2022) av vilka motiv som fanns till att besöka Tranås stadskärna. Därtill syftade studien till att undersöka vad som saknades och vad som behövde utvecklas för att möta konsumenternas och besökarnas behov, med anledning av den ökade konkurrensen från större städer samt E-handel.

Resultatet av studien visade att parkeringsmöjligheten i stadskärnan år 2022 var en säljhämmande faktor och en av stadskärnans svagheter. Detta eftersom att 57 % av Tranåsborna uppgav att de tog bilen när de handlade. Av boende i grannkommuner svarade 93 % av de tillfrågade att de tog bilen in till Tranås centrum och Storgatan för att handla, äta och fika samt för att uppsöka någon serviceenhet. Det framkom också att 50 % uppgav att de gick max 200 meter mellan bil och butik. Vidare visade studien 2022 att antalet avgiftsfria parkeringsplatser behövde öka för att kunna behålla dåvarande handel, service och besöksnäringföretag.

Förvaltningens åtgärder gällande förbättrade parkeringsmöjligheter

Under år 2023 genomförde samhällsbyggnadsförvaltningen tre utbyggnader av parkeringsplatser i Tranås – *Nämndhustomten*, *Pendelparkeringen* och *Västra vägen*. Dessa utbyggnationer genererade sammanlagt 176 stycken nya parkeringsplatser i Tranås centrum.

Det pågår också ett skyltprojekt där förvaltningen kommer att sätta upp hänvisningsskyltar till samtliga större, stadsnära parkeringsplatser. Förvaltningen arbetar med skyltprojektet för att guida besökande till stadsnära parkeringar och på så sätt minska trycket på parkeringarna längs med Storgatan. Förhoppningen är att det också minskar söktrafiken och då även ger miljöfördelar.

Förvaltningens bedömning

Det finns i grunden tre tillgängliga styrmedel för att styra parkeringssituationer: utbud, avgifter och tidsreglering. Syftet med parkeringsavgifter är att parkeringsplatser ska användas på det sätt som kommunen önskar. Genom en högre avgift på platser där efterfrågan är stor, som utmed Storgatan i Tranås fall, kan omsättningen på parkeringsplatserna bli högre och tillgängligheten därmed öka. Enligt studie från 2022 kan dock en parkeringsavgift upplevas som en säljhämmande faktor.

Att parkeringsreglera via avgift får dock aldrig användas i något annat syfte än att just parkeringsreglera. Det får således inte tas ut parkeringsavgifter i syfte att skapa en pott till annan kommunal verksamhet. Förvaltningen föreslår därför avslag på den del av motionen som berör en omställningspott, med anledning av att syftet med avgiftsparkering inte får vara något annat än att reglera parkeringsutbudet.

Vidare föreslår förvaltningen, efter inhämtat yttrande från Tranås United, avslag på den del av motionen som berör införande av parkeringsavgifter på Storgatan. Anledningen är att det finns andra styrmedel, såsom kortare tidsreglering för parkeringsplatserna på Storgatan, som kan bidra till positiva klimateffekter, likt dom som anges i motionen, i form av bättre luftkvalitet och mindre buller. Dessa positiva klimateffekter kan uppnås utan att handel och besöksnäring påverkas negativt i den utsträckning som införande av parkeringsavgifter skulle kunna medföra.

Utredning om kortare tidsreglering

I dagsläget cirkulerar en stor del av fordonen på Storgatan för att finna en lämplig parkering. Under en trafikmätning på Storgatan, vid torget år 2023, registrerades 11 200 fordon dagligen. Vid andra mätpunkter, utanför Coop och norra delen av Storgatan, men vid samma tidpunkt, registrerades knappt 5 000 fordon. Förvaltningen anser därför att det behöver utredas om kortare tidsreglering för parkeringsplatserna i Tranås centrum ska tillämpas, i syfte att minska trafikbelastningen. Därför föreslår förvaltningen att nämnden ger förvaltningen i uppdrag undersöka kortare tidsreglering närmare och sedan återrapportera till nämnden vad som framkommit.

Omvärldsanalys

Gatuenheten har genomfört en omvärldsanalys genom att undersöka huruvida övriga kommuner på Höglandet har avgiftsreglerad parkering i centrum. Omvärldsanalysen, som baseras på nätsökningar, visar att kommunerna på Höglandet inte tillämpar avgiftsreglerad parkering.

Tabell 1: Parkeringsvillkor Höglandskommunerna

Kommun	Villkor
Nässjö	Avgiftsfri parkering med p-skiva, ca 900 parkeringsplatser
Sävsjö	Avgiftsfri parkering på alla kommunala parkeringsplatser och för vissa av dessa parkeringar gäller tidsbegränsning
Eksjö	Avgiftsfri parkering med p-skiva, ca 900 parkeringsplatser
Aneby	Avgiftsfri parkering med p-skiva
Vetlanda	Fri parkering på alla kommunala parkeringsplatser, dock tidsbegränsning och p-skiva på några centrala parkeringar

Samråd

Förvaltningen har inhämtat yttrande från Tranås United som representerar Tranås näringsliv. Ärendets beredning har genomförts av gatuenhetens trafikingenjör, gatuspecialist, arbetsledare och avdelningschef.

Ekonomi

Eventuell framtida utredning och reglering till kortare parkeringstider för Storgatan beräknas rymmas inom gatuenhetens ordinarie ram för driftbudget.

Beslutsunderlag

- Motion om trafiken på Storgatan och en omställningspott, daterat 2023-10-13
- Kommunfullmäktige beslut 2023-10-16, § 203 – *Motion från Miljöpartiet om parkeringsavgift på Storgatan och en omställningspott*
- Teknik- och griftegårdsnämnden beslut 2023-11-20, §167 - *Motion från Miljöpartiet om trafiken på Storgatan och en omställningspott*
- Tjänsteutlåtande, daterat 2024-02-23
- Yttrande från Tranås United gällande parkering i stadskärnan, daterat 2024-02-19

Beslutet skickas till

Diariet, kommunfullmäktige och gatuenheten

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Johanna Moberg
Tf. samhällsbyggnadschef

Mikael Åhman
Gatu-, park- och griftegårdschef